

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

MARCO DARMON

της 17ης Μαρτίου 1992 *

*Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

1. Με τα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Finanzgericht Hamburg ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει πώς πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, προκειμένου να προσδιοριστεί η δασμολογητέα αξία, συμφωνία χρηματοδοτήσεως που αφορά την πληρωμή εισαχθέντων εμπορευμάτων.

2. Η εταιρία Wünsche Handelsgesellschaft International GmbH & Co. (στο εξής: Wünsche) εισήγαγε από το Βασίλειο της Ισπανίας, κατά τα έτη 1983 έως 1985, καθώς και μετά την 1η Μαρτίου 1985, εμπορεύματα για την αγορά των οποίων είχε συμφωνηθεί προθεσμία πληρωμής 180 ημερών από της φορτώσεώς τους στο πλοίο. Ορισμένες συμβάσεις ανέφεραν τιμή fob (free on board, ελεύθερο στη φόρτωση) και χωριστά προσαύξηση 4% έναντι τραπεζικών τόκων που βαρύνουν τον πωλητή, λόγω της προθεσμίας πληρωμής. Σε άλλες συμβάσεις αναφερόταν συνολική τιμή, αυξημένη κατά το ίδιο επιτόκιο. Ωστόσο, στα τιμολόγια που αντιστοιχούσαν στις εν λόγω συμβάσεις αναφερόταν χωριστά η τιμή των εμπορευμάτων και το ποσό των τόκων. Η Wünsche δεν περιέλαβε τους τόκους στη δήλωση της δασμολογητέας αξίας. Αντιθέτως, το Hauptzollamt Hamburg-Jonas αποφάσισε να επιβάλει δασμούς και επί του αναφερομένου στις συμβάσεις ποσού των τόκων. Την απόφαση αυτή προσέβαλε η Wünsche ενώπιον του Finanzgericht Hamburg, το οποίο αποφά-

σισε να υποβάλει στο Δικαστήριο δύο προδικαστικά ερωτήματα.

3. Τα ερωτήματα αυτά αναφέρονται στην ερμηνεία της έννοιας « συμφωνία χρηματοδοτήσεως σχετική με την πώληση των εισαγομένων εμπορευμάτων », όπως αυτή χρησιμοποιείται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1495/80 της Επιτροπής¹ λαμβανομένης υπόψη της τροποποίησής της εν λόγω διατάξεως με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 220/85².

4. Στο άρθρο 3 του κανονισμού 1495/80 ορίζεται ότι

« υπό τον όρο ότι διακρίνονται από την πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή, τα κατώτερα στοιχεία δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στη δασμολογητέα αξία (...):

γ) το ποσό των τόκων που καταβάλλονται βάσει συμφωνίας χρηματοδοτήσεως σχετικής με την πώληση των εισαγομένων εμπορευμάτων ».

5. Μετά την τροποποίηση που επέφερε το άρθρο 1 του κανονισμού 220/85, το άρθρο 3 του νέου κανονισμού 1495/80 περιλαμβάνει

- 1 — Κανονισμός της 11ης Ιουνίου 1980 περί των εκτελεστικών διατάξεων ορισμένων ρυθμίσεων των άρθρων 1, 3 και 8 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1224/80 του Συμβουλίου περί της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/008, σ. 270).
- 2 — Κανονισμός της 29ης Ιανουαρίου 1985 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1495/80 περί της θεσπίσεως εκτελεστικών διατάξεων ορισμένων ρυθμίσεων των άρθρων 1, 3 και 8 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1224/80 του Συμβουλίου περί της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων (ΕΕ L 25, σ. 7).

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

τρεις παραγράφους, όπου ορίζονται τα ακόλουθα:

αξία καθορίζεται με άλλες μεθόδους εκτός από αυτή της εναλλακτικής αξίας.

«2. Το ποσό των τόκων που καταβάλλεται βάσει συμφωνίας χρηματοδότησεως που έχει συνάψει ο αγοραστής και αφορά την αγορά εισαγομένων εμπορευμάτων δεν περιλαμβάνεται στη δασμολογητέα αξία που καθορίζεται κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) 1224/80, υπό τον όρο ότι:

α) το ποσό των τόκων διακρίνεται από την πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή για τα εμπορεύματα·

β) η συμφωνία χρηματοδότησεως έχει συναφθεί εγγράφως·

γ) σε περίπτωση που ζητηθεί, ο αγοραστής μπορεί να αποδείξει ότι:

— αυτού του είδους τα εμπορεύματα πράγματι πωλούνται στην τιμή που δηλώθηκε σαν πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα,

και

— το αιτούμενο επιτόκιο δεν υπερβαίνει το επίπεδο επιτοκίων που επικρατεί για αυτού του είδους τις συναλλαγές στη χώρα και στον χρόνο όπου συμφωνήθηκε η χρηματοδότηση.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται κατ' αναλογία όταν η δασμολογητέα

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το αν η χρηματοδότηση πραγματοποιείται από τον πωλητή, τράπεζα ή άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο.»

6. Ο κανονισμός 220/85 τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου 1985 (άρθρο 2, παράγραφος 1). Οι αρχικές διατάξεις του άρθρου 3, στοιχείο γ, του κανονισμού 1495/80 εξακολουθούν να εφαρμόζονται επί των εμπορευμάτων για τα οποία η ημερομηνία που λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας είναι προγενέστερη της 1ης Μαρτίου 1985 (άρθρο 2, παράγραφος 2). Συνεπώς, οι δύο προαναφερθέντες κανονισμοί εφαρμόζονται παράλληλα επί των εισαγωγών που πραγματοποίησε η Wünsche.

7. Νομίζω ότι η πρώτη διαπίστωση που επιβάλλεται να γίνει είναι ότι η μεταρρύθμιση που επέφερε ο κανονισμός 220/85 δεν επηρεάζει την έννοια — το περιεχόμενο της οποίας, εξάλλου, δεν προσδιορίζεται — της «συμφωνίας χρηματοδότησεως». Οι παράγραφοι που προστέθηκαν με τον προαναφερθέντα κανονισμό περιορίζονται στην επιβολή *νέων τρόπων αποδείξεως*: ύπαρξη εγγράφου συμφωνίας, βαρύνουσα τον αγοραστή απόδειξη ότι τα συγκεκριμένα εμπορεύματα αγοράστηκαν πράγματι στη δηλούμενη τιμή και ότι το συμφωνηθέν επιτόκιο δεν υπερβαίνει το συνηθισμένο επίπεδο επιτοκίων γι' αυτού του είδους τις συναλλαγές στη χώρα και στον χρόνο όπου συμφωνήθηκε η χρηματοδότηση. Συνεπώς, δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη δύο διαφορετικές έννοιες του όρου «συμφωνία χρηματοδότησεως», ανάλογα με το αν χρησιμοποιείται στον κανονισμό 1495/80, ως είχε αρχικώς, ή όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 220/85. Την άποψη αυτή δέχονται, εξάλλου, τόσο το αιτούν δικαστήριο, όσο και η Wünsche και η Επιτροπή.

8. Ωστόσο, δεν υπάρχει ομοφωνία ως προς το περιεχόμενο του όρου «*συμφωνία χρηματοδοτήσεως*».

9. Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι οποιαδήποτε συμφωνία περί τόκων που συνδέεται με τη χορήγηση προθεσμίας πληρωμής δεν μπορεί να θεωρείται ως «*συμφωνία χρηματοδοτήσεως*». Κατά την άποψή του, μια τέτοια ερμηνεία θα είχε ως συνέπεια, αφενός μεν, να προσδιορίζεται η συναλλακτική αξία σε ποσό διαφορετικό από εκείνο που καταβάλλεται συνολικά από τον αγοραστή, αντιθέτως προς τα οριζόμενα στο άρθρο 3, παράγραφος 3, στοιχείο α, του κανονισμού 1224/80 του Συμβουλίου³, αφετέρου δε, την αύξηση των περιπτώσεων καταδολιεύσεως. Προτείνει το ευεργέτημα της εκπτώσεως των τόκων από τη δασμολογητέα αξία να εξαρτάται από την εκ μέρους του αγοραστή προσκόμιση της αποδείξεως ότι θα είχε αγοράσει σε χαμηλότερη τιμή το εμπόρευμα εάν είχε καταβάλει το τίμημα κατά την παράδοση.

10. Η Επιτροπή συμμερίζεται αυτές τις επιφυλάξεις. Κατά την άποψή της η συμφωνία περί προθεσμίας πληρωμής δεν μπορεί να θεωρηθεί, αυτή καθαυτή, ως «*συμφωνία χρηματοδοτήσεως*», δεδομένου ότι υπάρχει έτσι ο κίνδυνος να εκπίπτουν οι τόκοι σε όλες τις περιπτώσεις διεθνών συμβάσεων πώλησεως χωρίς πληρωμή τοις μετρητοίς. Ένα τέτοιο αποτέλεσμα θα ήταν αντίθετο προς τη θεμελιώδη αρχή του δικαίου, την αναφερόμενη στη δασμολογητέα αξία, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 2, παράγραφος 4, στοιχείο ζ, του κανονισμού 1224/80, και κατά την οποία απαγορεύεται η δήλωση αυθαιρέτων ή πλασματικών αξιών. Τέλος, μια συμφωνία χρηματοδοτήσεως θα προϋπέθετε, αφενός μεν, τον καθορισμό εξαιρετικά μακράς προθεσμίας πληρωμής, αφετέρου δε, την απόδειξη ότι οι τόκοι υπολογίστηκαν *χωριστά* και ότι ο αγοραστής θα μπο-

ρούσε να αγοράσει σε χαμηλότερη τιμή εάν είχε πληρώσει τοις μετρητοίς.

11. Αντιθέτως, η Wünsche υποστηρίζει ότι οποιοσδήποτε υπολογισμός τόκων που συνδέεται με την παραχώρηση προθεσμίας πληρωμής αποτελεί συμφωνία χρηματοδοτήσεως, κατά την έννοια του άρθρου 3 του κανονισμού 1495/80.

12. Όπως τονίζεται στην τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 220/85, το νέο άρθρο 3 αποτελεί εκτέλεση εκ μέρους της Κοινότητας αποφάσεως του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας της GATT. Ειδικότερα, πρόκειται για απόφαση της 26ης Απριλίου 1984 της τεχνικής επιτροπής τελωνειακής αξιολογήσεως που αφορά «*τον τρόπο κατά τον οποίο πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι τόκοι κατά τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των εισαγομένων εμπορευμάτων*»⁴.

13. Δηλώνω χωρίς περιστροφές ότι η άποψη που υποστηρίζει η Wünsche νομίζω ότι είναι η μόνη ορθή. Από τις διατάξεις των κανονισμών 220/85 και 1495/80 δεν προκύπτει κανένα στοιχείο που θα επέτρεπε έναν τέτοιο περιορισμό της έννοιας της «*συμφωνίας χρηματοδοτήσεως*». Η προαναφερθείσα απόφαση της τεχνικής επιτροπής δασμολογικής αξιολογήσεως, τουλάχιστον στον τίτλο της, αναφέρεται στους «*τόκους*», χωρίς να διακρίνει μια συμφωνία «*χρηματοδοτήσεως*» συγκεκριμένου τύπου. Τονίζει, εξάλλου, ότι εφαρμόζεται «*είτε η χρηματοδότηση αναλαμβάνεται από τον πωλητή, είτε από μια τράπεζα ή άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο*», γεγονός που αποδεικνύει τη γενικότητα που υπήρχε πρόθεση να δοθεί στην έκπτωση των τόκων. Η ίδια ορολογία απαντάται, εξάλλου, στην παράγραφο 4 του νέου άρθρου 3 του κανονισμού 1495/80.

³ — Κανονισμός της 28ης Μαΐου 1980 περί δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων (ΕΒ ειδ. έκδ. 02/008, σ. 218).

⁴ — *Basic Instruments and Selected Documents*, τόμος 31, σ. 299.

14. Η πρόταση του αιτούντος δικαστηρίου, την οποία υιοθέτησε και η Επιτροπή, να εξαρτηθεί η άσκηση του δικαιώματος εκπτώσεως από την εκ μέρους του αγοραστή απόδειξη ότι θα είχε αγοράσει το εμπόρευμα σε χαμηλότερη τιμή εάν είχε πληρώσει τοις μετρητοίς, νομίζω ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, οι όροι που αφορούν το *καθεστώς αποδείξεως* δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον προσδιορισμό της *νομικής φύσεως* μιας συμβάσεως που έχει συναφθεί μεταξύ δύο επιχειρηματιών. Το Δικαστήριο θα έχει, εξάλλου, διαπιστώσει ότι ο όρος αυτός, ο σχετικός με την απόδειξη, περιέχεται ήδη στις διατάξεις του νέου άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχείο γ, του κανονισμού 1495/80, κατά το οποίο ο αγοραστής, «σε περίπτωση που ζητηθεί», πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι «αυτού του είδους τα εμπορεύματα πράγματι πωλούνται στην τιμή που δηλώθηκε», δηλαδή με άλλα λόγια ότι η τιμή που δηλώθηκε δεν είναι αφύσικα χαμηλή.

15. Το άλλο κριτήριο, που προτάθηκε από την Επιτροπή, δηλαδή το κριτήριο της αφύσικα μεγάλης προθεσμίας είναι, νομίζω, αβίσιμο. Εκτός από τις δυσκολίες αξιολογήσεως που δημιουργεί, δεν είναι βέβαιο ότι λαμβάνει επαρκώς υπόψη τις πραγματικότητες του οικονομικού βίου. Οι επιχειρήσεις ενίοτε έχουν ανάγκη ιδιαίτερα βραχυπρόθεσμων πιστώσεων, ιδίως όταν προβαίνουν σε πληρωμή των προμηθευτών και του προσωπικού τους, χωρίς να έχουν λάβει τα ποσά που τους οφείλουν οι πελάτες τους⁵. Συνεπώς, δύσκολα θα μπορούσαν να γίνουν αντιληπτοί οι λόγοι για τους οποίους μια προθεσμία πληρωμής, έστω και μικρής διάρκειας, για την παραχώρηση της οποίας συμφωνείται η καταβολή τόκων, δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως συμφωνία χρηματοδοτήσεως. Ανεξαρτήτως της διάρκειας της προθεσμίας, πρόκειται για ποσά τα οποία καταβάλλει ο αγοραστής στον πωλητή ως ανταμοιβή για υπηρεσία *διακεκομμένη* της πώλησεως των εμπορευμάτων.

5 — Πρέπει να σημειωθεί ότι αντιστρόφως εξαιρετικά μεγάλη προθεσμία μπορεί να χορηγηθεί ο πωλητής προκειμένου να διευκολύνει, για ταμειακούς λόγους, τη διάθεση προϊόντων που έχει από μακροχρόνιο αποθεματοποιημένα.

16. Το συμπέρασμα αυτό, αντίθετως προς την άποψη που έχει προφανώς το αιτούν δικαστήριο, δεν αντίκειται προς το άρθρο 3, παράγραφος 3, στοιχείο α, του κανονισμού 1224/80. Κατά το εν λόγω άρθρο «η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή είναι η συνολική πληρωμή που έγινε ή πρόκειται να γίνει από τον αγοραστή προς τον πωλητή, ή υπέρ του πωλητού, για τα εισαγόμενα εμπορεύματα». Ωστόσο, κατά την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, επιτρέπεται η έκπτωση ορισμένων δαπανών, ενώ με το άρθρο 3 του κανονισμού 1495/80 προστέθηκαν και νέες περιπτώσεις στον πίνακα των πιθανών εκπτώσεων. Συνεπώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υφίσταται απόλυτη αρχή, χωρίς καμία εξαίρεση, κατά την οποία η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή είναι η συνολική πληρωμή που έγινε από τον αγοραστή προς τον πωλητή.

17. Το ίδιο ισχύει και για τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 4, στοιχεία στ' και ζ', κατά τις οποίες απαγορεύεται να λαμβάνονται ως βάση για τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας ελάχιστες, αυθαίρετες ή πραγματικές αξίες. Δημιουργεί έκπληξη το γεγονός ότι η Επιτροπή επικαλείται αυτές τις διατάξεις κατά — των σαφών κατά τη γνώμη μου — κανόνων των κανονισμών 220/85 και 1495/80, τους οποίους η ίδια θέσπισε προς εκτέλεση υποχρεώσεων που απορρέουν από την GATT.

18. Βεβαίως, οι επιφυλάξεις που διατύπωσαν το αιτούν δικαστήριο και η Επιτροπή ως προς τον κίνδυνο καταδολιεύσεων είναι βάσιμες. Επιβάλλεται, πράγματι, να αποφευχθεί η τεχνητή μείωση της τιμής των εμπορευμάτων με σκοπό τη μείωση της δασμολογητέας αξίας, ενώ ο πωλητής, μέσω των υψηλών τόκων, θα εισπράττει το μέρος της κανονικής αξίας των εμπορευμάτων. Προς άρση αυτών των επιφυλάξεων το νέο άρθρο 3 του κανονισμού 1495/80 επιβάλλει την υποχρέωση της γραπτής συνάψεως της συμφωνίας χρηματοδοτήσεως

και προβλέπει ότι ο αγοραστής υποχρεούται να αποδείξει, εάν του το ζητήσουν οι τελωνειακές αρχές, ότι τα συγκεκριμένα προϊόντα έχουν πράγματι πωληθεί στη δηλωθείσα τιμή και ότι το επιτόκιο δεν υπερβαίνει « το επίπεδο επιτοκίων που επικρατεί » για αυτού του είδους τις συναλλαγές στη χώρα και στον χρόνο όπου συμφωνήθηκε η χρηματοδότηση. Δεδομένου, εξάλλου, ότι το ποσό των τόκων αναφέρεται χωριστά, δεν είναι δύσκολο για τις τελωνειακές αρχές να πληροφορηθούν το συμφωνηθέν επιτόκιο και να το συγκρίνουν με τα επιτόκια που επικρατούν στη συγκεκριμένη χώρα.

19. Βεβαίως, για την προ της 1ης Μαρτίου 1985 περίοδο, κατά το άρθρο 3 του κανονισμού 1495/80, υπήρχε απλώς υποχρέωση χωριστής αναγραφής του ποσού των τόκων.

Ωστόσο, κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1224/80 « για τον καθορισμό της δασμολογικής αξίας και υπό την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων, που παρέχουν στις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών πιο εκτεταμένες αρμοδιότητες, κάθε πρόσωπο ή επιχείρηση που ενδιαφέρεται άμεσα ή έμμεσα για τις οικείες πράξεις εισαγωγής παρέχει στις αρχές αυτές *όλα τα αναγκαία έγγραφα και πληροφορίες* »⁶. Νομίζω, κατά συνέπεια, ότι τίποτα δεν απαγορεύει στις τελωνειακές αρχές, ακόμα και για την προ της 1ης Μαρτίου 1985 περίοδο, να ζητούν, στο πλαίσιο της παροχής των αναγκαίων πληροφοριών όπως ορίζει το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1224/80, τις αποδείξεις οι οποίες πρέπει εφεξής να προσκομίζονται βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 1495/80, όπως προκύπτει από την τροποποίηση που επέφερε ο κανονισμός 220/85.

20. Προτείνω, κατά συνέπεια, στο Δικαστήριο να αποφανθεί ότι:

« 1) Το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1495/80 της Επιτροπής, της 11ης Ιουνίου 1980, περί των εκτελεστικών διατάξεων ορισμένων ρυθμίσεων των άρθρων 1, 3 και 8 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1224/80 του Συμβουλίου περί της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων⁷ έχει την έννοια ότι η φράση “ ποσό των τόκων που καταβάλλονται βάσει συμφωνίας χρηματοδοτήσεως ” αναφέρεται στους τόκους η καταβολή των οποίων συμφωνείται κατά την παραχώρηση εκ μέρους του πωλητή προθεσμίας πληρωμής, ανεξαρτήτως της διάρκειας της εν λόγω προθεσμίας.

2) Η ερμηνεία αυτή δεν επηρεάζεται από την τροποποίηση του προαναφερθέντος άρθρου 3 που επήλθε με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 220/85 της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 1985, για την τροποποίηση του προαναφερθέντος κανονισμού (ΕΟΚ) 1495/80⁸. »

7 — ΕΕ ειδ. έκδ. 02/008, σ. 270.

8 — ΕΕ L 25, σ. 7.

6 — Η υπογράμμιση δική μου.